

บทส่งท้าย

การมีส่วนร่วมของสตรีในการพบปะชุมนุมกัน และในที่ประชุม

จากสิ่งที่เราได้กล่าวมาแล้วในบทต่าง ๆ เหล่านี้ เราก็มองเห็นว่า อิสลามนั้นเป็นห่วงและสนใจต่อความสำคัญ คุณค่าอันเป็นพิเศษและความจำเป็นที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชายและหญิงเป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการสัมผัสแตะต้องกันและกัน การฟังเสียงกันและกันหรือการอยู่ด้วยกัน หลักการของอิสลามจะไม่ยอมให้มีอันตรายแม้แต่น้อยจากการที่ใช้หลักการนั้น แต่โลกปัจจุบันนี้มองข้ามคุณค่าพิเศษของมนุษย์นี้ไปเสียและจงใจเลือกเอาการละทิ้งทัศนะนั้นเสีย

โลกทุกวันนี้ในนามของเสรีภาพของสตรีหรือถ้าจะพูดให้ตรงกว่านั้นก็คือ เสรีภาพในความสัมพันธ์ทางเพศนั้นมีแต่ทำให้ศีลธรรมของเยาวชนเสื่อมเสียไปเท่านั้น แทนที่จะให้เสรีภาพเพื่อช่วยในการพัฒนาความสามารถอันน่าพิศวงซึ่งมีอยู่ในมนุษย์ทุกคน มันกลับทำให้พลังงานและความสามารถของมนุษย์ต้องหมดเปลืองไปโดยเปล่าประโยชน์ด้วยวิธีที่ไม่เคยมีมาในอดีตกาล สตรีได้ละทิ้งบ้านเรือนของตนไป เพื่ออะไรหรือ? ก็เพื่อไปที่โรงพยาบาล ไปตามชายหาด ตามถนนหนทางและไปหาความบันเทิงในยามค่ำคืนนะสิ! ด้วยนามของเสรีภาพ ทุกวันนี้พวกหญิงได้ทำลายครอบครัวของตนไปโดยมิได้สร้างโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยหรือสถานที่ทำงานขึ้นแทนที่อย่างมีประสิทธิภาพเลย

ผลของการไม่มีความเหนียวรั้งนี้และการทอดทิ้งข้อจำกัดต่าง ๆ จึงทำให้ความสามารถในการศึกษาของเยาวชนโดยทั่วไปลดลง เยาวชนหนีไปจากโรงเรียนและการศึกษาและอาชญากรรมทางเพศได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง ตลาดภาพยนตร์กำลังทำธุรกิจที่เฟื่องฟูและกระเป๋าเงินของพวกนายทุนธุรกิจเครื่องสำอางก็กำลังพองโต

ข้อคิดประการที่สองก็คือว่าทั้ง ๆ ที่มีอันตรายซึ่งเกิดจากการละเมิดเครื่องกีดขวางของความสงบเสงี่ยมในทางเพศ หลักการทางศาสนาเกี่ยวกับ

ความบริสุทธิ์ ซึ่งได้รับจากพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าก็ยังมีได้รับความเอาใจใส่จากคนเหล่านั้นในขณะที่หลักการเหล่านั้นนำทาง อุมมะฮฺ ไปสู่ทางสายกลางซึ่งห่างไกลจากความสุดโต่งใด ๆ ถ้าไม่ถึงกับจุดที่ว่าผู้หญิงจะถูกดึงไปสู่ความชั่วช้าเลวทรามแล้วไซ้ บทบัญญัติของอิสลามก็มีได้ห้ามในการที่พวกเธอจะมีส่วนร่วมในสังคม ในบางกรณีถึงกับเป็นเรื่องจำเป็นเอาเลยที่เดียวว่าเธอควรจะไปร่วม อย่างเช่นในการทำพิธีฮัจญ์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นทั้งชายและหญิง สามีย่อมไม่มีอำนาจที่จะห้ามภรรยาให้ไปทำฮัจญ์ได้เลย

เท่าที่เราได้ทราบ ไม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหญิงที่จะต้องเข้าร่วมในญิฮาดนอกจากว่าเมืองหรืออาณาบริเวณของมุสลิมจะถูกโจมตีและญิฮาดนั้นจะเป็นการป้องกันภัยโดยสิ้นเชิง ถ้าเป็นดังนั้นแล้วตามที่คำสั่งของนักกฎหมายศาสนาได้กล่าวไว้ ญิฮาดจึงจะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้หญิงด้วย มิฉะนั้นแล้วก็ไม่จำเป็น แม้กระนั้นก็ดีท่านศาสดา (ช.ล.) ในบางครั้งก็ได้อนุญาตให้ผู้หญิงบางคนเข้าร่วมในสงครามด้วยเพื่อช่วยเหลือทหารและผู้ได้รับบาดเจ็บ ในประวัติศาสตร์อิสลามก็มีเรื่องราวเช่นนี้อยู่มากมาย²

ไม่เป็นการจำเป็นที่ผู้หญิงจะไปร่วมในการนมาซรวม แต่ถ้าเธอไปแล้วเธอก็จำเป็นต้องร่วมนมาซด้วย ไม่ใช่กลับไปเสีย³

ไม่จำเป็นที่ผู้หญิงจะต้องไปร่วมในพิธีนมาซในวัน ฮีด แต่ก็มีได้ห้ามการที่เธอจะเข้าไปร่วมด้วย ไม่เป็นการเห็นด้วยที่สตรีซึ่งมีผู้นับหน้าถือตาเป็นอย่างมากหรือสตรีที่มีความสวยงามเป็นอย่างยิ่งจะมาร่วมในพิธีนมาซเช่นนั้น⁴

ท่านศาสดา (ช.ล.) เองก็ได้พาภรรยาของท่านไปกับท่านด้วยเมื่อท่านเดินทางไปไหน และสหายบางคนของท่านก็นำภรรยาของเขาไปด้วยเหมือนกัน⁵

ท่านศาสดาจะรับการแสดงความจงรักภักดีจากสตรีแต่ท่านมิได้จับมือกับนางเหล่านั้น ท่านจะสั่งให้เอาน้ำมาขันหนึ่งแล้วจุ่มมือของท่านลงในน้ำแล้วสั่งให้หญิงผู้จะแสดงความจงรักภักดีทำเช่นเดียวกัน ครั้นแล้วก็ถือว่านางได้แสดงความจงรักภักดีต่อท่านแล้ว⁶ ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่าตลอดชีวิตของท่าน ท่านศาสดาไม่เคยแตะต้องมือของหญิงคนใดที่มีได้เป็นมะฮฺรอมกับท่านเลย

ท่านมิได้สั่งห้ามสตรีในการไปทำพิธีฝังศพถึงแม้ท่านจะคิดว่ามันไม่เป็นการจำเป็นก็ตาม ท่านชอบที่จะไม่ให้ผู้หญิงไปร่วมมากกว่า แต่บางครั้งใน

สถานการณ์บางอย่างพวกผู้หญิงก็ไปร่วมในพิธีฝังศพ และบางครั้งก็ร่วมในการนมาชด้วย มีเล่าไว้ในหะดีษของเราว่าเมื่อตอนที่ท่านไซนับซึ่งเป็นบุตรคนโตที่สุดของท่านศาสดาสันชีวิตนั้น ท่านหญิงชะฮุรา (อ.) และหญิงมุสลิมอื่น ๆ ได้มาและทำพิธีนมาชให้เธอด้วย⁷

ตามธรรมเนียมของนิกายชีอะฮ์นั้น ไม่เห็นพ้องด้วยที่เด็กผู้หญิงเล็ก ๆ จะมาร่วมในพิธีการที่โศกเศร้า นักวิชาการสุนนีได้บันทึกจากท่านอุมมฺ อติยะฮ์ผู้กล่าวว่าท่านศาสดาได้สนับสนุนผู้หญิงมิให้ไปร่วมในการเดินขบวนแห่ศพ แต่ท่านก็มีได้ห้าม⁸

อัสมะบุตรีของยาซิด อันซารีผู้รับเลือกจากพวกผู้หญิงในเมืองมะดีนะฮ์ให้เป็นตัวแทนของพวกเธอให้ไปหาท่านศาสดาและบอกท่านถึงคำร้องทุกข์ของพวกผู้หญิงในนครมะดีนะฮ์ และให้รับคำตอบของท่านมา เมื่ออัสมะเข้าไปนั้น ท่านศาสดากำลังนั่งอยู่ท่ามกลางกลุ่มสหายของท่าน เธอได้กล่าวว่า “ขอให้คุณพ่อและคุณแม่ของดิฉันจงเสียสละเพื่อท่านเถิด ดิฉันเป็นตัวแทนของพวกผู้หญิงในเมืองมะดีนะฮ์ ซึ่งพวกเธอได้ส่งมาหาท่าน เราพวกผู้หญิงกล่าวกันว่าพระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงอาานุภาพ ได้ส่งท่านมาเป็นศาสดาของทั้งหญิงและชาย ท่านมิใช่เป็นเพียงศาสดาของพวกผู้ชายเท่านั้น เราพวกผู้หญิงก็มีความศรัทธาต่อท่านและต่อพระผู้เป็นเจ้าผู้เกรียงไกรด้วยเช่นกัน เราพวกผู้หญิงนั่งอยู่แต่ในบ้านคอยรองรับอารมณ์ใคร่ของพวกผู้ชาย เราเลี้ยงดูลูก ๆ ของพวกท่านไว้ในอุทรของเรา แต่เราเห็นว่าหน้าที่ทั้งหลายอันศักดิ์สิทธิ์ และการกระทำอันยิ่งใหญ่และมีค่าซึ่งจักได้รับรางวัลจากพระผู้เป็นเจ้ากลับถูกมอบให้แก่ผู้ชายเท่านั้น ส่วนพวกเราสิกลับไม่ได้รับ พวกผู้ชายได้รับอนุญาตให้มาชุมนุมกัน พวกเขาออกไปเยี่ยมเยียนคนเจ็บป่วย พวกเขามีส่วนร่วมในงานแห่ศพ พวกเขาไปทำฮัจญ์ครั้งแล้วก็ครั้งเล่า และเหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมดพวกเขาได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมในญิฮาดในหนทางแห่งพระผู้เป็นเจ้า ในขณะที่พวกผู้ชายไปทำฮัจญ์หรือญิฮาด พวกเราผู้หญิงกลับอยู่ข้างหลังและคอยเฝ้าทรัพย์สินสมบัติของเขา เราทอผ้าสำหรับเป็นเสื้อผ้าของพวกเขา เราฝึกฝนลูก ๆ ของเขา เป็นไปได้อย่างไรกันที่พวกเราผู้หญิงต่างก็มีส่วนร่วมอยู่ในการงานที่ลำบากยากเย็นกับพวกผู้ชายอย่างท่าน แต่พอมาถึง

หน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์และการกระทำซึ่งพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจักรทรงประทานผลรางวัลทางจิตวิญญาณให้ เรากลัวมิได้มีส่วนร่วมและต้องขาดหน้าที่เหล่านั้นไป?”

ท่านศาสตา (ช.ล.) มองดูสหายเหล่านั้นของท่านและถามว่า “พวกท่านเคยได้ยินสตรีที่พูดจาแสนดี แสนจะมีเหตุผลและแสนจะชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องศาสนาเช่นนี้ไหม?”

สหายท่านหนึ่งตอบว่า “ข้าพเจ้าไม่เคยคิดว่าถ้อยคำเหล่านี้จะมาจากสตรีผู้นี้เองเลย”

ท่านศาสตามีได้สนใจในสิ่งที่พวกผู้ชายพูด ท่านหันมาหาอัสมะและกล่าวว่า “แม่หญิงเอ๋ย! จงพยายามเข้าใจในสิ่งที่เธอ ได้พูดออกมาและจงอธิบายให้พวกผู้หญิงที่ได้ส่งเธอมาเถิด เธอคิดหรือว่าผู้ชายทุกคนจะได้รับผลรางวัลด้านจิตวิญญาณและคุณธรรมในการกระทำสิ่งเหล่านั้นและพวกผู้หญิงมิได้รับ? เปล่าเลย หากได้เป็นเช่นนั้นไม่ ถ้าผู้หญิงคนใดดูแลครอบครัวและสามีเป็นอย่างดีและไม่ยอมให้สิ่งแวดล้อมอันบริสุทธิ์ของครอบครัวต้องมีมลทินไปโดยผู้ชั่วร้ายแห่งความมึนตึ่มแล้ว ไซ้เธอก็ย่อมได้รับผลรางวัลด้านจิตวิญญาณ คุณธรรมความดีและความสำเร็จเท่ากับการงานทั้งหลายที่พวกผู้ชายทำเช่นกัน”

อัสมะนั้นเป็นหญิงที่มีความศรัทธา คำขอร้องของเธอและของหญิงทั้งหลายเหล่านั้นที่คิดเช่นเดียวกับเธอมาจากส่วนลึกแห่งความศรัทธาของพวกเธอ หากได้มาจากกิเลสตัณหาหรือความละโมภโลภมากอย่างที่เราเห็นกันทุกวันนี้ไม่ เธอและผู้หญิงทั้งหลายที่ส่งเธอมาพากันเป็นห่วงว่าบางทีหน้าที่ที่พวกเธอกระทำ อยู่ ณ นั้นอาจจะไม่มีค่าและคิดว่าหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์ทั้งหมด ได้ถูกมอบให้แก่พวกผู้ชายเท่านั้น ตัวเธอกับพวกผู้หญิงเหล่านั้นต้องการความเสมอภาค แต่เสมอภาคในสิ่งใดหรือ? ในการทำตามคำบัญชาของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าและดำเนินงานตามหน้าที่ทางศาสนานะสิ สิ่งที่ไม่เคยย่างเข้ามาในความคิดของพวกเธอก็คือการต่อต้านเพื่อให้ได้รับสิ่งต่าง ๆ ตามความปรารถนาที่เห็นแก่ตนของตัวเองในนามของ “สิทธิ” ดังนั้นเมื่อเธอได้ยินคำตอบของท่านศาสตา ไบ

หน้าของเธอก็เปล่งปลั่งขึ้นด้วยความสุขแล้วเธอก็กลับไปหาเพื่อน ๆ ของเธอด้วยความยินดีเป็นอย่างมาก⁹

เกี่ยวกับการที่ผู้หญิงมีส่วนร่วมในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ นั่นแหละ หะดีษต่าง ๆ ยังขัดแย้งกันอยู่ บางหะดีษก็ห้ามเลย แต่ผู้เขียนหนังสือ วะซาอิล ซึ่งเป็นนักถ่ายทอดหะดีษที่วางใจได้นั้นเมื่อคำนึงถึงหะดีษของอิสลามทั้งหมดที่รวบรวมมา ก็ได้กล่าวว่า “อาจสรุปได้จากหะดีษทั้งหมดที่มีอยู่ว่าเป็นสิ่งอนุญาตแก่ผู้หญิงให้ออกจากบ้านไปร่วมในงานพิธีไว้อาลัยหรือไปเพื่อดุสอิทธิของผู้คน¹⁰ และไปร่วมในที่ชุมนุมเหล่านั้นได้เช่นเดียวกับที่ท่านหญิงฟาติมะฮฺ (อ) และบรรดาภริยาของท่านอิมามผู้ไร้ความผิดพลาดทั้งหลาย (อ) ได้เคยมีส่วนร่วมในพิธีการเช่นนั้น ดังนั้นหะดีษทั้งหลายจึงสั่งให้เราทิ้งหะดีษที่ห้ามทำเช่นนั้นเสีย”¹¹

ท่านศาสตา (ช.ล.) อนุญาตให้ภริยาของท่านออกจากบ้านไปทำสิ่ง ที่พวกนางต้องทำตามที่ต้องการ

มีบันทึกไว้ว่าท่านศาสตาได้สั่งให้เปิดประตูมัสญิดสำหรับผู้หญิงไว้ต่างหากจากประตูสำหรับผู้ชายเพื่อว่าผู้ชายและผู้หญิงจะได้ไม่เข้าออกร่วมประตูเดียวกัน ท่านได้สั่งห้ามพวกผู้ชายใช้ประตูอันนั้น¹²

และมีบันทึกไว้อีกว่าท่านศาสตาได้สั่งว่าหลังจากนมาซในตอนกลางคืนแล้วก็ให้พวกผู้หญิงออกไปจากมัสญิดก่อนเพื่อว่าจะได้ไม่ปะปนกับผู้ชาย¹³ เพื่อที่จะไม่ให้มีการถูกต้องเนื้อตัวกัน ท่านได้สั่งให้พวกผู้หญิงเดินไปข้างถนน ส่วนพวกผู้ชายให้เดินไปกลางถนน¹⁴

เนื่องจากมีคำสั่งของท่านศาสตาเช่นนี้เองนักกฎหมายศาสนาจึงได้ออกคำสั่งว่า การที่ผู้หญิงกับผู้ชายจะปะปนกันนั้นเป็นการไม่สมควร อยาตุลลอฮฺ ไชยิด มุฮัมมัด กาชิม ตาบาตาบัย ยัซดีได้เขียนไว้ว่า “อันที่จริงแล้ว ถ้าใครจะมองดูอิสลามด้วยจิตใจที่เปิดกว้าง เขาหรือเธอก็ย่อมจะยืนยันได้ว่าอิสลามนั้นมีวิถีทางที่สายกลาง ในขณะที่เดียวกันบทบัญญัติของอิสลามก็ได้จัดหาขอบเขตแห่งความรอบคอบไว้อย่างมากที่สุด เพื่อจะคุ้มครองความบริสุทธิ์ และความศักดิ์สิทธิ์แห่งความสัมพันธ์ทางเพศไว้ แต่ก็มีได้กีดกันความสามารถของสตรีมิให้เบิกบานตระการผลเลย อันที่จริงนั้น บทบัญญัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่

ให้ผลทั้งสองอย่าง นั่นคือช่วยรักษาให้จิตใจตั้งงามและทำให้ความสัมพันธ์
ในครอบครัวสนิทสนมและจริงจังมากขึ้น รวมทั้งเตรียมสิ่งแวดล้อมทาง
สังคมอันตั้งงามไว้ให้ทั้งหญิงและชาย เพื่อให้ห่างไกลจากความรุนแรงสุดโต่ง
ใด ๆ¹⁵

1. มาซาลิก ตอนที่ว่าด้วย ญิฮาด
2. ซอฮิฮฺมุสลิม เล่ม ๕ หน้า ๑๕๖-๗, ซุนนาเนาอบูดาวู๊ด เล่ม 2 หน้า 17, ญามาติรมิซี หน้า 247
3. วะซาอีล เล่ม 1 หน้า 456
4. วะซาอีล เล่ม 1 หน้า 474
5. ซอฮิฮฺบุคคอรีย์ เล่ม 7 หน้า 437
6. นักประวัติศาสตร์และนักอรรถาธิบายได้บันทึกไว้ดังนี้ นักประวัติศาสตร์บันทึกไว้เพื่อเป็นที่ระลึกถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ แห่งชัยชนะของมักกะฮฺและนักอรรถาธิบายได้ กล่าวคือ เมื่ออ้างถึงโองการที่ว่า “โอ้ศาสดา! เมื่อบรรดาหญิงผู้มีศรัทธามาหาเจ้าเพื่อทำสัตย์ปฏิญาณแสดงความจงรักภักดี——” (60:12) และ กาวี เล่ม 5 หน้า 526 ด้วย
7. วะซาอีล เล่ม 1 หน้า 156
8. ซอฮิฮฺ, มุสลิม, เล่ม 3 หน้า 47 บุคคอรีย์, เล่ม 2, หน้า 94 ซุนาน, เล่ม 2, หน้า 180
9. อซาล อัล-ฆอบะฮฺ, เล่ม 5 หน้า 338-399
10. โปรตตุ บิฮาร อัล-อันวาร, เล่ม 11, หน้า 118 ซึ่งมีบันทึกหะดีษบทหนึ่งจาก กาวี จาก ท่านมุซา อิบน์ ญาฟัร (อ.) ผู้กล่าวว่า “บิดาของฉันคือท่านอิมามญาฟัร (อ.) มักส่ง มารดาของฉันและมารดาของท่าน ไปช่วยสงเคราะห์คนยากจนแห่งเมืองมะดีนะฮฺ”
11. วะซาอีล, เล่ม 1, หน้า 72
12. ซุนาน, เล่ม 1, หน้า 109
13. กาวี, เล่ม 5, หน้า 519
14. ซุนาน, เล่ม 2, หน้า 658
15. อรวาตุลวัสกอ บทที่ 1 ข้อ 49